

Abstrakt

Vojenské disturbance, jako jsou dělostřelecké ostřelování a následné požáry způsobené výbuchy munice během vojenského výcviku, jsou známy tím, že ovlivňují druhovou diverzitu a složení společenstev. Tato studie zkoumá komplexní reakci společenstev nočních motýlů na gradient intenzity vojenských disturbancí v Brdské vrchovině, bývalém vojenském výcvikovém prostoru v České republice. Režim disturbancí zahrnují oblasti s vysokou intenzitou v blízkosti bývalých dělostřeleckých cílů, přes oblasti se střední úrovní disturbancí, kde hořelo jen několikrát během řady dekád až po dlouhodobě nerušená stanoviště, která zůstala prakticky nedotčená od doby odlesnění před sto lety. Pomocí dat o abundanci motýlů, životních strategiích a environmentálních charakteristikách jsem analyzoval, jak se druhová diverzita, struktura společenstev a vztahy mezi znaky a prostředím mění podél tohoto gradientu.

Druhová diverzita dosahovala maxima v nedisturbovaných plochách, zatímco ve všech disturbovaných plochách byla nižší. RLQ analýza, *Community weighed means-Redundancy* analýza (CWM-RDA) a *Fourth-corner* analýza odhalily silné vazby mezi intenzitou disturbancí a life-history znaky nočních motýlů. Otevřená stanoviště s vřesovištním pokryvem podporovala na disturbance závislé xerofilní druhy, zatímco nedisturbované uzavřené plochy s hustým stromovým porostem preferovaly více hygrofilní druhy, které se živí dřevinami. Vzácné druhy motýlů vykazovaly pozitivní korelaci s intenzitou disturbancí, ale zároveň negativní korelaci s pokryvem listnatých stromů.

Moje výsledky zdůrazňují důležitost heterogenity disturbancí pro udržení druhové diverzity nočních motýlů a stanovišť vzácných druhů. Postvojenské krajiny, jako je Brdská vrchovina, mají jedinečnou ochrannou hodnotu, protože podporují jak na disturbance citlivá, tak na disturbance závislá společenstva vřesovištních motýlů. Ochranná opatření by se měla zaměřit na udržování mozaiky stanovišť prostřednictvím obnovy režimu disturbancí, například řízeným vypalováním nebo pastvou, aby byla podpořena vzácná společenstva a vysoká druhová diverzita v otevřených oblastech Brdské vrchoviny.

Klíčová slova: vojenské disturbance, noční motýli, life-history znaky, oheň, ochrana přírody

